

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2012

1000/2012

Laki

maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2012

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) 16 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1282/2006, 1293/2007 ja 1412/2011,
muutetaan 3 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohta, 4 §:n 1 momentti ja 3 momentin 1 kohta, 8 §:n 1 momentti, 15 §:n 1 momentin 4 kohta, 17 §:n 1 momentin 2 kohta, 23 §:n 1 momentti, 32 §, 34 §:n 1 momentti, 38 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 5 ja 6 kohta, 40 ja 47 § sekä 48 §:n 1, 3 ja 4 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1282/2006, 4 §:n 1 momentti ja 3 momentin 1 kohta laissa 1412/2011, 8 §:n 1 momentti osaksi laissa 1412/2011 ja 15 §:n 1 momentin 4 kohta, 23 §:n 1 momentti ja 34 §:n 1 momentti laissa 1787/2009, sekä
lisätään 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1282/2006 ja 1787/2009, uusi 7 kohta ja lakiin uusi 77 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

5) *eläkelaitoksella* maatalousyrittäjän eläkelaiassa (1280/2006) tarkoitettua Maatalousyrittäjien eläkelaitosta;

6) *kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisella* maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain (210/2010) 4 §:ssä tarkoitettuihin tavoin järjestettyä toiminnallista kokonaisuutta;

7) *luopumistuen pääoma-arvolla* luopujalle myönnetyn luopumistuen perusteella vahvistettua korvausta, joka luovutuksensaaja

voidaan velvoittaa maksamaan eläkelaitokselle.

4 §

Luopuminen

Luopumisella tarkoitetaan maatalouden harjoittamisen lopettamista siten, että luopuja toteuttaa maatilallaan sukupolvenvaihdoksen luovuttamalla maatilan peltomaan ja tuotantorakennukset tilanpidon jatkajalle.

Luopumisen katsotaan tapahtuneen, kun:
1) tämän lain mukaista sukupolvenvaihdosluovutusta koskeva luovutuskirja on alle-

kirjoitettu ja maatalan hallintaoikeus on siirtynyt luovutuksensaajalle; jollei hallinta siirry luovutuskirjan allekirjoituspäivänä, katsotaan luovutuskirjan allekirjoituksen ja hallinnan siirron ajankohdista jälkimmäinen luopumisen ajankohdaksi;

8 §

Luopujan ikää koskevat edellytykset

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että luopuja on täyttänyt:

1) 56 vuotta, jos luopuminen tapahtuu vuosina 2007—2013 luovuttamalla luopujan lapselle tai muulle lähisukulaiselle maatalan pellot ja tuotantorakennukset maatalan sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi taikka jos luopuminen tapahtuu vuosina 2007—2014 luovuttamalla porot;

2) 59 vuotta, jos luopuminen tapahtuu vuonna 2014 luovuttamalla luopujan lapselle tai muulle lähisukulaiselle maatalan pellot ja tuotantorakennukset maatalan sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi;

3) 60 vuotta, jos luopuminen tapahtuu vuosina 2007—2014 luovuttamalla muulle kuin 1 kohdassa tarkoitettulle henkilölle maatalan pellot ja tuotantorakennukset sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi.

15 §

Sukupolvenvaihdosluovutus

Luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi tapahtua siten, että luopuja toteuttaa maatilallaan sukupolvenvaihdoksen luovuttamalla maatalan peltomaan ja tuotantorakennukset maatalouden harjoittamista varten sellaiselle tilanpitoa jatkavalle luovutuksensaajalle:

4) joka elinkeinosuunnitelmalla osoittaa, että luopumisen kohteena oleva maatila tai luovutuksensaajalle luopumisessa muodostuva maatila on taloudellisesti elinkelpoinen ja että maatalan yritystoiminnasta voi saada

luopumista seuraavien viiden vuoden ajan kunakin vuonna tuloa vähintään 15 000 euroa kutakin luovutuksensaajaa tai luovutuksensaajana olevaa avioparia kohden;

17 §

Luopuminen porotalouden harjoittamisesta

Jos luopujan tila on porotaloustila tai siihen verrattava tila, luopuminen voi tapahtua:

2) luovuttamalla porot porotaloutta ennestään harjoittavalle poronomistajalle, joka on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n säännösten mukaisesti sanotussa laissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen poronomistajana, joka ei ole täyttänyt 50 vuotta ja jonka yritys luovutuksen johdosta kasvaa vähintään 20 porolla.

23 §

Luovutuksensaajien lukumäärä

Edellä 15 §:ssä, 18 §:n 3 momentissa ja 19 §:n 4 momentissa sekä 77 a §:ssä tarkoitettu luovutus voi tapahtua myös kahdelle luovutuksensaajalle ja heidän aviopuolisoilleen yhdessä. Jos maatila luovutetaan 15 §:ssä, 18 §:n 3 momentissa tai 19 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla kahdelle luovutuksensaajalle yhdessä viljeltäväksi, kummankin luovutuksensaajan on täytettävä, mitä 15 §:ssä luovutuksensaajasta säädetään. Luovutettaessa maatalan pellot 77 a §:ssä tarkoitettulla tavalla kahdelle luovutuksensaajalle yhdessä viljeltäväksi kummankin luovutuksensaajan on täytettävä, mitä 77 a §:ssä luovutuksensaajasta säädetään. Jos luovutus kuitenkin tapahtuu aviopuolisoille yhteisesti, ainakin toisen aviopuolisoista on täytettävä sukupolvenvaihdoksen toteuttamiseksi tehtävässä luovutuksessa, mitä 15 §:ssä luovutuksensaajasta säädetään, ja keskeneräiseen sukupolvenvaihdokseen liittyvässä lisämaan luovutuksessa, mitä 77 a §:ssä luovutuksensaajasta säädetään.

32 §

Luopumistuen hakeminen

Luopumistukea voi hakea aikaisintaan kaksi vuotta ennen 8 §:n 1 momentissa säädetyn iän saavuttamista. Hakemuksen tekemisen jälkeen luopuminen voi tapahtua jo ennen 8 §:n 1 momentissa säädetyn iän saavuttamista. Luopumistukea suoritetaan kuitenkin aikaisintaan 38 §:ssä säädetystä ajankohdasta lukien.

Hakijan on liitettävä allekirjoittamaansa hakemukseen osapuolten allekirjoittama luovutuskirjan luonnos tai esisopimus sekä 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa, 17 §:n 2 momentissa tai 77 a §:n 2 momentin 7 kohdassa sekä tarvittaessa 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu luovutuksensaajan allekirjoittama sitoumus ehdollista päätöstä varten. Jos luopuminen tapahtuu 18—21 §:ssä säädetyn tavoin, on hakemukseen liitettävä lisäksi yhtiön sekä 15 §:ssä säädetty edellytykset täyttävän luovutuksensaajan allekirjoittamat edellä mainituissa lainkohdissa tarkoitettut sitoumukset sekä asiakirjat, joilla osoitetaan sitoumuksen antajan nimenkirjoitusoikeus ja oikeus sitoumuksen antamiseen. Hakemukseen on myös liitettävä 23 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu luovutuksensaajan aviopuolison allekirjoittama sitoumus.

Luopumistukea on haettava ja 2 momentissa tarkoitettut sitoumukset annettava eläkelaitoksen hyväksymällä lomakkeella.

Luopumistukea hakevan on annettava eläkelaitokselle asian käsittelemistä ja ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

34 §

Hakemuksen vireilletulo

Luopumistukihakemus sekä 15, 17 ja 18—21 §:ssä, 23 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 33 ja 77 a §:ssä tarkoitettut asiakirjat ja sitoumukset on toimitettava eläkelaitokselle tai -eläkelaitoksen asiamiehelle. Hakemuksen katsotaan tulleen vireille sinä päivänä, jona se on saapunut eläkelaitokselle tai eläkelaitoksen asiamiehelle. Hakemuksen saapumispäi-

västä säädetään tarkemmin hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

38 §

Luopumistuen maksaminen

Luopumistukea suoritetaan asianomaista luopumistapaa koskevasta 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua luopumisajankohdasta. Luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta ennen kuin:

5) luopumisen kohteena olevan tilan peltoon hallinta ja luovutettujen porojen omistusoikeus sekä 15 §:ssä, 17 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 18—21 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myös tuotantorakennusten ja -rakennelmien hallinta on siirtynyt luovutuksensaajalle;

6) luovutuksensaaja on ryhtynyt täyttämään 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa, 17 §:n 2 momentissa tai 77 a §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettua sitoumukseen;

40 §

Eläkelaitoksen ilmoitusvelvollisuus

Luopumistuen alkamista koskevan päätöksen antamisen yhteydessä eläkelaitoksen on toimitettava myös 15, 17, 18—21 ja 77 a §:ssä tarkoitettulle luovutuksensaajalle ja 18—21 §:ssä tarkoitettulle yhtiölle sitoumusten täyttämistä varten tieto siitä, kuinka kauan luopujalle tullaan maksamaan luopumistukea. Jos luopumistuen maksu pysyvästi lakkaa ilmoitettua aikaisemmin, eläkelaitoksen on niin ikään ilmoitettava asiasta luovutuksensaajalle.

Siinä tapauksessa, että hakemus hylätään sen jälkeen, kun luopuminen on 4 §:ssä tarkoitettulla tavalla tapahtunut, 15, 17, 18—21 §:ssä, 23 §:n 2 ja 3 momentissa tai 77 a §:ssä tarkoitettujen sitoumuksen antaneelle luovutuksensaajalle ja 18—21 §:ssä tarkoitettulle yh-

tiölle on päätöksen lainvoimaiseksi tulemisen jälkeen ilmoitettava, ettei annettu sitoumus sido luovutuksensaajaa eikä yhtiötä.

47 §

Sitoumuksen täyttämisen keskeyttäminen

Luovutuksensaajalla on oikeus keskeyttää 15 §:n 1 momentin 6 kohdassa, 17 §:n 2 momentissa ja 77 a §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitetun sitoumuksensa täyttämisen asevelvollisuutensa suorittamisen, maatilaloutta koskevien tai maatilaloutta tukevien ammattiopintojensa taikka muun hyväksyttävän syyn vuoksi. Tällaisen esteen kestäessä vuotta pitemmän ajan eläkelaitoksen on pidennettävä sitoumusaikaa esteen kestäväällä ajalla, jollei luovutuksensaaja osoita, että hän itse, hänen aviopuolisonsa tai toinen luovutuksensaaja täyttää sitoumuksen velvoitteet.

Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös:

1) 18 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 19 §:n 1 momentin 1 kohdassa, 20 §:n 1 momentin 1 kohdassa ja 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun henkilöön;

2) muuhun kuin 77 a §:ssä tarkoitettuun henkilöön, joka on antanut 77 a §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettua sitoumusta vastaavan sitoumuksen luovutuksensaajana, kun luopuminen on toteutettu luovuttamalla peltomaa lisäalueeksi ja luopumistukea on haettu viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2012;

3) henkilöön, joka on antanut 2 kohdassa tarkoitettua sitoumuksen luovutuksensaajana, kun luopuminen on toteutettu vuokraamalla peltomaa lisäalueeksi ja luopumistukea on haettu viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2011.

48 §

Sitoumuksen täyttämättä jättäminen

Jollei 15 tai 17 §:ssä, 47 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa taikka 77 a §:ssä tarkoitettu luovutuksensaaja tai vuokraaja täytä si-

toumustaan eikä tämä johdu 47 §:n 1 momentissa tarkoitetusta hyväksyttävästä syystä, on eläkelaitoksen velvoitettava hänet korvaamaan eläkelaitokselle luopumistuen pääoma-arvo, joka määrätään sosiaali- ja terveystieteiden eläkelaitoksen hakemuksesta antamalla päätöksellä vahvistettujen perusteiden mukaan.

Jos sitoumuksen laiminlyöntiä on pidettävä vähäisenä tai painavat kohtuusnäkökohdat sitä muutoin puoltavat, eläkelaitos voi kuitenkin päättää, että luopumistuen pääoma-arvo jätetään osaksi tai kokonaan perimättä. Luopumistuen pääoma-arvo jätetään kokonaan perimättä, jos luovutuksensaaja toteuttaa tämän lain mukaisen sukupolvenvaihdoksen, jonka yhteydessä 47 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettu sitoumus siirretään sukupolvenvaihdoksessa tilanpidon jatkajan täytettäväksi.

Pääoma-arvosta on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista korkoa siitä lähtien, kun 30 päivää on kulunut siitä, kun tämän lain 15, 17 tai 18—21 §:ssä, 47 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tai 77 a §:ssä tarkoitettu luovutuksensaaja taikka yhtiö on saanut tiedon pääoma-arvon suorittamisvelvollisuutta koskevasta päätöksestä. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu eläkelaitokselle ilmoitettuun osoitteeseen, jollei muuta osoiteta.

13 luku

Erinäiset säännökset

77 a §

Keskeneräisen sukupolvenvaihdoksen loppuun saattaminen vuonna 2013 ja 2014 säännönmukaisesta luopumisesta poiketen

Sen estämättä, mitä 4 §:ssä ja 3 luvussa säädetään, luopuminen maatalouden harjoittamisesta voi vuosina 2013 ja 2014 tapahtua myös siten, että luopuja luovuttaa maatalon koko peltomaan lisämaaksi luovutuksensaajan tai tämän aviopuolison maatalaan, jolla

luovutuksensaaja luopumisen tapahtuessa harjoittaa maataloutta.

Luopumistuen saamisen edellytyksenä on, että:

1) luopuja täyttää 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyn vähimmäisiän, jos luopumistukea haetaan vuonna 2013, tai 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn vähimmäisiän, jos luopumistukea haetaan vuonna 2014;

2) luovutuksensaajana on luopujan lapsi tai 8 §:n 3 momentissa tarkoitettu luopujan lähisukulainen yksin tai yhdessä aviopuolisonsa kanssa;

3) luovutuksensaaja ei ole täyttänyt 50 vuotta;

4) luovutuksensaaja on ottanut maatalousyrittäjän eläkelain 10 §:n säännösten mukaisesti sanotussa laissa säädettyä vähimmäiseläketurvaa koskevan vakuutuksen maatilatalouden harjoittajana;

5) luovutuksensaajalle on myönnetty 15 §:n 3 momentissa tarkoitettu aloitustuki;

6) sen maatilan peltoala, johon luopumisen kohteena oleva peltomaa on tarkoitettu lisäalueeksi, kasvaa luovutuksen johdosta vähintään kahdella hehtaarilla ja maatila sijaitsee sellaisella etäisyydellä lisämaaksi luovutetusta peltoalasta, että yhdysviljely on mahdollista; ja

7) luovutuksensaaja sitoutuu viljelemään tilaa niin kauan kuin luopujalle maksetaan luopumistukea, kuitenkin vähintään viiden vuoden ajan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tavoin toteutettuun luopumiseen sovelletaan luopumisajankohdan osalta, mitä 4 §:n 3 momentissa säädetään maatilan luovutuskirjasta ja hallinnan siirrosta. Tällaiseen luopumiseen sovelletaan 9 §:ää vastaavalla tavalla kuin toteutettaessa maatilalla sukupolvenvaihdos. Jos luovutus tapahtuu kahdelle luovutuksensaajalle yhdessä viljeltäväksi, molempien on täytettävä, mitä tässä pykälässä säädetään. Jos luovutus kuitenkin tapahtuu aviopuolisoille yhteisesti, ainakin toisen aviopuolisoista on täytettävä, mitä tässä pykälässä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lisämaan enimmäisetäisyydestä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä kuitenkin sovelletaan:

1) tuen myöntämistä koskevaan hakemukseen, joka on vireillä tämän lain tullessa voimaan;

2) asiaan, joka koskee tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten nojalla myönnettyä tukea taikka annettua ehdollista päätöstä tai sitoumusta.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, luopumistuen saamisen edellytyksenä toteutettaessa luopuminen vuonna 2014 on, että luopuja on täyttänyt 56 vuotta, jos luopumistukea haetaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2013.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään luopujan vähimmäisiästä toteutettaessa vuonna 2014 maatilalla sukupolvenvaihdos 15 tai 18—21 §:ssä säädetyn tavoin luovuttamalla maatilalla peltoalueet ja tuotantorakennukset luopujan lapselle tai muulle lähisukulaiselle, vuonna 1957 tai sitä aikaisemmin syntyneellä luopujalla on luopumistuen saamisen edellytyksenä, että luopuja luopumisen tapahtuessa on täyttänyt 56 vuotta mutta ei 63 vuotta. Jos luopijat ovat aviopuolisoita ja luopujista vanhempi täyttää tässä momentissa säädetty edellytykset ja on muutoin luopumistukeen oikeutettu, nuoremmalla puolisoilla on oikeus luopumistukeen, jos hän on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 51 vuotta. Mitä edellä säädetään, sovelletaan myös 9 §:n 3 momentissa tarkoitettuun maataloutta yhtymän lukuun harjoittaneeseen yhtymän nuorempaan osakkaaseen. Toteutettaessa vuonna 2014 maatilalla sukupolvenvaihdos 15 tai 18—21 §:ssä säädetyn tavoin luovuttamalla maatilalla peltoalueet ja tuotantorakennukset luopujan lapselle tai muulle lähisukulaiselle, vuonna 1962 tai sitä aikaisemmin syntyneellä 9 §:n 2 momentissa tarkoitettulla maatalousyrittäjän leskellä tai täyttä työkyvyttömyyseläkettä saavalla maatalousyrittäjän puolisoilla on oikeus luopumistukeen, jos hän on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 51 vuotta. Luopumistukea ei kuitenkaan suoriteta tässä momentissa tarkoitetuille luopujille 56 vuoden iän täyttämistä edeltävältä ajalta.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, sovelletaan myös 77 a §:ssä tarkoitettuun luopumiseen.

Lain 1—5 luvun säännöksiä lukuun otta-

matta 4 §:n 1 momenttia, 8 §:n 1 momenttia ja 23 §:n 1 momenttia sovelletaan 77 a §:ssä tarkoitettuun luopumiseen sellaisina kuin ne olivat tämän lain voimaan tullessa.

Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2012

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*